

Képviselő-testületi előterjesztés

Előterjesztő: **Kiss Attila polgármester**

Tárgy: **A munkahelyteremtés rövid és hosszú távú elképzelései Hajdúböszörményben. Az önkormányzat lehetőségei a közfoglalkoztatás keretein kívül**

Ügyintéző: **Uzonyi-Tóth Anita**

Iktatószám: **K/513- /2019**

Melléklet: –

Feladatot jelent: **Kiss Attila polgármester**

Véleményező bizottság

Gazdasági, Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság
Pénzügyi Ellenőrző és Mezőgazdasági Bizottság
Népjóléti, Ifjúsági és Sport Bizottság
Oktatási és Művelődési Bizottság
Jogi, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság

Bizottsági elnök

Bertalan János
Kovács Attila Károly
Czeglédi János
Bodnár Margit
Dr. Nagy Imre Sándor

Egyéb véleményező szerv: –

Törvényességi véleményezésre benyújtás időpontja: **2019. április 16.**

Törvényességi ellenőrzést végezte: **Dr. Szathmári Anita aljegyző**

Látta: **Koláné Dr. Markó Judit jegyző**

Egyéb meghívottak: **Dr. Mező Barna ügyvezető**

Hajdúböszörményi Ipari Park
Üzemeltető és Városfejlesztő
Kft.

NYILVÁNOS / ZÁRT ÜLÉS

Hajdúböszörmény Város

Polgármesterétől

4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1.

(52) 563-200 Fax: (52) 563-252

www.hajduboszormeny.hu

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület éves ülésterve alapján készítjük jelen előterjesztést, melynek tárgya **"A munkahelyteremtés rövid és hosszú távú elképzelései Hajdúböszörményben. Az önkormányzat lehetőségei a közfoglalkoztatás keretein kívül."**

- Foglalkoztatási és munkanélküliségi helyzet városunkban

A téma bemutatásának elején kezdjünk néhány statisztikai adattal a foglalkoztatással, munkanélküliséggel kapcsolatban. A regisztrált munkanélküliek száma 2014 óta stagnáló trendet mutat, a munkanélküliségi ráta a településen 4,85%, mely az országos adatnak megfelel és lényegesen alacsonyabb a megye vagy a régió átlagánál. Ebben igen nagy szerepe van az elmúlt évek közfoglalkoztatási programjainak. A tartós munkanélküliek aránya 40,08%, ami az országos, megyei adathoz is lényegesen kedvezőbb. A munkanélküliek közül az alacsony iskolázottságúak, a fiatalok, a 45 év feletti és a nők aránya együtt mozog az országos adatokkal, azok trendjét követi, azoktól pár százalékkal különbözik. A pályakezdő állás keresők száma régóta 150 fő körül stagnál.

Ahogy hazánkban, így Hajdúböszörményben is kedvezőtlenek a munkanélküliség minőségi jellemzői. A pályakezdő állás keresők arányát tekintve az országon belül évtizedes távlatban is az ország keleti térsége, így Hajdú-Bihar megye rendelkezik a legrosszabb mutatókkal.

A 12 hónapnál hosszabb ideje folyamatosan állást keresőknek az összes regisztrált állás keresőhöz viszonyított aránya a városban (36,8%), illetve a megyében (32,8%) is meghaladja a 28,3%-os országos középértéket, és igen kedvezőtlennek mondható az a tendencia, hogy az érintettek létszáma és részaránya évről évre emelkedik, vagyis egyre nagyobb azoknak az aránya a csökkenő számú regisztrált állás keresők között, akik vagy nem tudnak vagy nem akarnak a munka világába bekapcsolódni.

A nemek közötti esélyegyenlőség szempontjából legalább ennyire előnytelen, hogy a nők és a férfiak aránya relatíve kiegyenlített az állás keresők között (a regiszterben szereplők 46,7%-a nő – ez valamelyest alacsonyabb a megyei és országos átlagnál), ám ez csak látszólag kedvező adottság. A fentebb említett „minőségi mutatók” tekintetében ugyanis a gyengébbik nem mindig

rosszabb helyzetben van, mint a férfiak: a pályakezdő álláskereső és a tartósan munkanélküliek körében mindig felülreprezentáltak, utóbbi esetben a létszámuk meg is haladja a férfiakét.

A városra nézve, illetve a munkanélküliség csökkentésének lehetőségeit tekintve kedvező adottság ugyanakkor, hogy a munkaügyi szervezet nyilvántartásában szereplő regisztrált álláskereső iskolai végzettség szerinti összetétele valamivel kedvezőbb képet mutat a regionális átlagnál, és hozzávetőlegesen megfelel a megyei összképnek.

Mindezek alapján Hajdúböszörményben munkahelyteremtés szempontjából a kelet-magyarországinál kedvezőbb összetételű, a szakképzettséggel rendelkezők magasabb arányával jellemezhető potenciális munkaerőbázis áll rendelkezésre. Nem szabad azonban megfeledkezni a tartóssá váló munkanélküliség igen kedvezőtlen hatásairól, illetve a nők és a képzettséggel nem rendelkező pályakezdők egyre hátrányosabbá váló pozíciójáról, így a helyi foglalkoztatáspolitikai eszközöket leginkább ezekre a célcsoportokra célszerű koncentrálni.

Hajdúböszörmény foglalkoztatási és munkanélküliségi helyzetéről tehát összességében kijelenthető, hogy a város csaknem minden tekintetben köztes pozíciót foglal el az általánosan kedvezőtlenebb megyei, illetve a minden esetben kedvezőbb országos átlagértékek között.

- **Gazdaságfejlesztés helyi szinten, az önkormányzat lehetőségei**

A gazdaságfejlesztés feladata túlmutat az önkormányzatok hatáskörén. A város gazdaságának fejlesztésében az önkormányzatnak a **koordináló szerepét** kell kiemelni inkább, mint a fejlesztésekben való aktív részvételét.

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata aktív szerepet vállal a helyi gazdaság fejlesztésében. Képviselő-testületi határozatával létrehozta a **Hajdúböszörményi Vagyonkezelő Zrt-t**, amely egyszerre biztosítja az önkormányzati vagyonnal való szakszerű és takarékos gazdálkodást, ugyanakkor a közösség igényeinek messzemenő kiszolgálását.

Saját befektetés-ösztönzési rendeletet alkotott meg a beruházások városba vonzása érdekében (Hajdúböszörmény vállalkozásfejlesztési és befektetés-támogató programjáról szóló rendeletét (41/2016. (XII.16.) önkormányzati rendelet).

E rendelet célja, hogy a helyi gazdaság fejlesztése, a városban lakók életminőségének javítása és a foglalkoztatás elősegítése érdekében ösztönözze a vállalkozások Hajdúböszörmény Város közigazgatási területén való letelepedését, a helyi már működő vállalkozások fejlesztését, befektetések megvalósítását. Ennek érdekében Hajdúböszörmény Város Önkormányzata befektetés-támogató szolgáltatások létrehozásával és nyújtásával közvetlen és közvetett előnyöket kíván biztosítani ezen vállalkozások számára, hogy hozzájáruljon üzleti tevékenységük elindítási vagy működtetési költségeinek csökkentéséhez.

Önkormányzatunk tevékeny részese a **Startmunka programnak**, és a **hosszabb idejű közfoglalkoztatási programoknak** számos nagy volumenű közfoglalkoztatási projektet valósított meg az elmúlt években.

Ezek közül kiemelendő a Hajdú tanya, a városi vágóhíd és húsfeldolgozó üzem, almáskert projekt, betonelem gyártás, valamint azok az elvégzett feladatok, melyek a Hajdúböszörményben élők mindennapi életét könnyítik meg (pld. kátyúzás, járdaépítés, dűlőutak karbantartása, árok és csatornatisztítás, közterületen parlagfű kaszálás, zöldfelület karbantartás, facsemete telepítés, fa apríték és biomassa előállítás, vagy éppen illegális hulladéklerakók felszámolása). De nagy segítséget jelentett a városi intézményekben az ott munkát végző közfoglalkoztatottak jelenléte akár dajkaként, akár óvodai kisegítőként, konyha alkalmazottként, eljáróként vagy éppen portásként is. Az önkormányzati érdekkörbe tartozó intézményeknél festőként, kőművesként vagy más szakipari területen dolgozóként is jelentősen hozzájárultak az épületek állagának megóvásához, javításához.

A városvezetés kiemelten fontosnak tartja a város **legnagyobb gazdasági társaságaival való kapcsolattartást**, TOP 100-as listán tartja nyilván a legtöbb iparüzési adót befizető cégeket, részükre rendszeres időközönként tájékoztatót tart az aktuális adózási, vállalkozásfejlesztési kérdésekről, társasági adó-támogatásról, pályázati lehetőségekről.

Az elmúlt évek során az önkormányzat részt vett a **HIPA Befektetőbarát Település Programjában** is.

Hajdúböszörmény a 2014-es év során a negyedik önkormányzati **tagja lett a Magyarországi Amerikai Kereskedelmi Kamarának**. Az AmCham, mint a legnagyobb hazai és közép-európai nemzetközi vállalkozói érdekképviselő, remek lehetőséget nyújt vállalkozói, potenciális beruházói kapcsolatok kialakítására.

A Chinese Investment Promotion Agency (CIPA) a kínai kereskedelmi minisztérium befektetésösztönzési ügynöksége, első európai irodáját Budapesten nyitotta meg. Az iroda egyik fő feladat az Európában befektetni szándékozó kínai vállalkozások támogatása helyi információval és kapcsolatokkal. Hajdúböszörmény **bejelentkezett a CIPA** budapesti vezetéséhez, hogy részévé válhasson ennek a kapcsolati hálónak.

Fentiekén túlmenően akkor lehet sikeres a gazdaságfejlesztés, ha az abban érdekelt valamennyi érdekcsoport magáénak érzi a gazdaságfejlesztés célkitűzés-rendszerét és a fejlesztésre fordított erőforrásait egységes és széles körben elfogadott koncepció mentén összpontosítják. Ennek

érdekében az önkormányzatnak intenzív együttműködést kell kialakítani a városért tevékenykedő helyi érdekcsoportok között, beleértve a gazdasági szereplők mellett a civil szféra és a gazdaság képviselőinek körét is. Ez nagyban hozzájárulhat az erőforrások koncentráltabb hasznosításához, az egymás eredményességét esetlegesen gyengítő párhuzamos fejlesztések elkerüléséhez. A gazdasági kérdésekben is kiemelkedő szerepe lehet a térségi összefogásnak különösen a funkcionálisan Debrecenhez erősen kötődő települések között.

- **Ipari parkok, mint a munkahelyteremtés hatékony eszközei**

Hajdúböszörmény városa két jelentősebb, összefüggő területű ipari övezettel rendelkezik a város határában, melyek közül mindkét terület rendelkezik Ipari Park címmel. A Hajdúböszörményi **Keleti Ipari Park** területén található több betelepült vállalkozás, itt kevesebb számú hasznosítható új terület áll rendelkezésre. A város nyugati részén, az M35-ös autópálya és lehajtójának közvetlen közelében található M35 Ipari Park (**Nyugati Ipari Park**) viszont kevésbé kihasznált, nagyobb fejlesztési területtel rendelkezik.

A város keleti iparterülete 2007-ben kapott „Ipari Park” címet 28,6 ha-os törzsterülettel és 6,3 ha-os fejlesztési területtel, a nyugati részen, az autópálya melletti terület pedig egy évvel később, ahol több, mint 8 ha önkormányzati terület mellett közel 120 ha állami fejlesztési terület is található, amely jó bázist jelent a betelepülő cégeknek, vállalkozásoknak.

Az Ipari Park létesítésének fő indokai között szerepelt a munkahelyteremtés, a helyi üzleti infrastruktúra fejlesztése és kedvező befektetési környezet kialakítása. Az iparterületeken már eddig is 30 vállalkozás működött, mintegy 900 alkalmazottal. Az Önkormányzat gazdaságfejlesztési elképzelései szerint a városban kialakult keleti és nyugati **iparterület infrastruktúra ellátásának javításával és bővítésével** kíván a jelenleg itt működő vállalkozások és új betelepülők számára kedvezőbb feltételeket teremteni. A keleti iparterületen a lakóterületről kiköltöző kis- és középvállalkozások, a nyugati iparterületen a nagyobb területigényű (pl. logisztikai, gépipari, élelmiszeripari) vállalkozások betelepődését kívánja elősegíteni.

A város az ipari területei mellett fejleszti az ezekhez kapcsolódó infrastruktúrákat, illetve olyan beruházásokat valósít meg, melyek ösztönzik a betelepülni kívánó vállalkozásokat. Ezen beruházások között van a **TOP-1.1.1-15-HB1-2016-00011** számú, „**A Hajdúböszörményi Nyugati Ipari Park fejlesztése**” tárgyú projekt is, ahol európai uniós támogatás segítségével

megtörténik a Hajdúböszörményi Nyugati Ipari Park fejlesztésbe bevont részének alpinfrastruktúra kiépítése, az elérhetőséget segítő út felújítása. Ezen belül kiépítésre kerülnek az új ipari terület belső alpinfrastruktúra hálózatához szükséges közmű bekötések, az ezeket kiszolgáló közterületi gerincvezetékek.

A megközelítést szolgáló Újvárosi út Árpád utcától a 35-ös főútig tartó szakaszának fejlesztése, burkolatszélesítése, az ahhoz kapcsolódó közműkiváltások, illetve a csapadékvíz elvezetéséhez szükséges csapadékvíz elvezető csatorna kiépítése történik meg.

Mindezek mellett a városvezetés kiemelten fontosnak tartja a **szakképzési, oktatási rendszer átalakítását, rugalmasabbá tételét** is a közeljövőben a térségbe nagy számban érkező cégek kiszolgálására, azok igényei alapján.

- Jövőbe mutatóan megindult folyamatok, megoldandó feladatok

Összességében tehát elmondható, hogy Hajdúböszörmény térszerkezeti pozíciója (jó megközelíthetőség), és a környezeténél kedvezőbb gazdasági-társadalmi adottságai elősegítik az idevándorlást. Az önmagában nagyon előnyös adottságot azonban erősen árnyalja az a tény, hogy jórészt a sajátos településszerkezetre visszavezethetően a beköltözések koncentrált és nehezen kezelhető, az erőteljes szegregáció jeleit mutató társadalmi válságócok is kialakultak. A munkaerőpiac kihívásainak való megfelelés kapcsán viszont komoly előrelépéseket kell tenni, hogy a város megfelelően kihasználhassa az autógyártás meghonosodása kapcsán megjelenő egyenes és multiplikatív hatásokat.

A város történetének tehát egy nagy fordulópontja előtt áll, hiszen a debreceni BMW-beruházás alapvetően változtathatja meg a foglalkoztatási, jövedelmi és társadalmi-gazdasági viszonyokat. Mivel a gyár Hajdúböszörményhez közeli területen épül majd fel, így a fejlesztő - átalakító hatások nagyon erősek lesznek a helyi gazdaságban – így a munkaerőpiacon is.

A BMW-gyár telepítésének közvetlen hatásain túl várhatóan óriási munkaerőhiányt idéz majd elő, és nem csak az érintett közlekedési-gépgyártási ágazatban. Hajdúböszörmény az alábbi főbb multiplikatív hatásokkal számol:

GAZDASÁGI JELLEGŰ HATÁSOK (TOP5):

- ágazati és általános munkaerőhiány;
- munkaerő-árrághatás;

- ipari munkakultúra terjedése
- szolgáltatások iránti igénynövekedés.
- árfelhajtó hatások a kereskedelemről az ingatlanszektorig;

TÁRSADALMI JELLEGŰ HATÁSOK (TOP5):

- átképzések szükségessége és felértékelődése;
- lakhatási problémák;
- mobilitás megnövekedése;
- településre irányuló migráció növekedése;
- intézményrendszeri leterhelés növekedése;

Mindezek fényében hosszú távon talán nem a munkahelyteremtés lesz a fő kérdés Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának számára, hanem éppen a munkaerőhiány kezelése, továbbá az előzőekben felsorolt gazdasági és társadalmi jellegű folyamatok negatív hatásainak önkormányzati lehetőségek szerinti kiküszöbölése, tompítása.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy szíveskedjen az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot egyszerű többséggel elfogadni!

HATÁROZATI JAVASLAT

Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX tv. 13.§ (1) bekezdés 1. pontjában biztosított feladatkörében és a 107. §-ában foglalt jogosultságánál fogva, megtárgyalta a **"A munkahelyteremtés rövid és hosszú távú elképzelései Hajdúböszörményben. Az önkormányzat lehetőségei a közfoglalkoztatás keretein kívül."** című előterjesztést és azt elfogadja.

Határidő: 2019. április 25.

Felelős: Kiss Attila polgármester

Hajdúböszörmény, 2019. április 16.

 Kiss Attila
Polgármester